

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/233/2012
Identifikačné číslo spisu: 1412203060
Dátum vydania rozhodnutia: 11.10.2012
Meno a priezvisko: JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2012:1412203060.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Ing. I. G., bývajúcej v H., proti žalovanému Ing. I. G., bývajúcemu v H. č. XX., zastúpenému JUDr. Petrom Arendackým, advokátom so sídlom v Bratislave, Čapkova 2, o vylúčenie žalovaného z užívania bytu a nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 16 C 47/2012, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 4. mája 2012 sp. zn. 2 Co 128/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 23. marca 2012 č. k. 16 C 47/2012-77 zamietol návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému nevstupovať do bytu č. XX na X. poschodí bytového domu na R., až do právoplatného rozhodnutia vo veci vylúčenia žalovaného z užívania bytu, a ktorým sa zároveň domáhala uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa akéhokoľvek kontaktu so žalobkyňou, najmä telefonicky, písaním správ alebo priblížením sa na vzdialenosť kratšiu ako 15 metrov, s výnimkou úradného styku a v rámci realizácie práva styku. Prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa neosvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a nepreukázala existenciu čo i len hrozby násillia fyzického alebo psychického v súčasnosti, ako ani skutočnosť, že žalovaný je vo vzťahu k nej v súčasnosti dôvodne podozrivý z násillia. V časti, ktorou žalobkyňa žiadala uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa akéhokoľvek kontaktu s ňou, odôvodnil zamietnutie návrhu tým, že obmedzenie spočívajúce v zákaze styku s určitými osobami alebo v zákaze úmyselne sa priblížiť k určitej osobe, je možné uložiť iba v rámci trestného konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením zo 4. mája 2012 sp. zn. 2 Co 128/2012 na odvolanie žalobkyne napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému vstupovať do bytu č. XX, nachádzajúcom sa na X. poschodí

bytového domu, súpisné číslo XXXX na R., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Správou katastra pre Hlavné mesto Bratislavu, katastrálne územie Y., a približovať sa k žalobkyni na vzdialenosť kratšiu ako 15 metrov, okrem úradného styku a v rámci realizácie styku žalovaného s maloletou I. G., nar. XX.XX.XXXX a maloletou Y. G., nar. XX.XX.XXXX, do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 16 C 47/2012. Vo zvyšnej časti napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa nevenoval pozornosť skutočnosti, že dôvodom odsťahovania sa žalobkyne zo spoločného bytu spolu s maloletými deťmi bolo práve agresívne správanie sa žalovaného k nej ako i prenasledovanie vlastných detí, pričom je predovšetkým v rozpore so záujmami maloletých detí, aby žalobkyňa z dôvodu správania sa žalovaného neustále riešila svoju bytovú otázku sťahovaním sa z bytu do bytu. Keďže prvostupňový súd zároveň správne neposúdil skutočnosť, že hrozba násilia zo strany žalovaného pretrváva naďalej, považoval za nutné dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania týkajúce sa užívania ich spoločného bytu. Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému nepribližovať sa k nej na vzdialenosť kratšiu ako 15 metrov uviedol, že ustanovenie § 76 ods. 1 písm. f/ O. s. p. umožňuje súdu uložiť povinnosť niečoho sa zdržať, t. j. žalovanému vznikne povinnosť zdržať sa presne vymedzeného rušenia a práve zákaz približovania sa žalovaného k žalobkyni garantuje najvyššiu mieru ochrany jej súkromia ako obeti násilného správania, preto jej i v tejto časti vyhovel. Potvrdenie prvostupňového rozhodnutia vo zvyšku odôvodnil tým, že žalobkyňa relevantným spôsobom nepreukázala dôvodnosť návrhu v tejto časti.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), a to nedoručením odvolania podaného žalobkyňou a rozhodnutím bez jeho prítomnosti, keď nemal možnosť vyjadriť sa k návrhom a dôkazom, a navrhnúť dokazovanie. Namietal i dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného žiadala tento mimoriadny opravný prostriedok zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, ktoré

vykazuje znaky jedného z rozhodnutí taxatívne vymenovaných vo vyššie citovanom ustanovení, kde dovolanie nie je prípustné bez ohľadu na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania žalovaného je preto v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O. s. p. vylúčená.

Ak je súdne konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

Žalovaný v dovolaní tvrdil, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. tým, že mu nebolo doručené odvolanie žalobkyne voči prvostupňovému uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Podľa ustanovenia § 75 ods. 8 veta tretia O. s. p. ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Takáto právna úprava vytvára priestor na to, aby sa ten, komu sa má predbežným opatrením uložiť nejaká povinnosť, o nariadenom predbežnom opatrení dozvedel až v okamihu, keď je voči nemu účinné, a to z dôvodu, aby nemohol zmať jeho účel. Preto mu nemá byť doručovaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ani uznesenie o odmietnutí alebo zamietnutí takéhoto návrhu a ani prípadne odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu o odmietnutí alebo zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Prípadné nesprávne doručenie uznesenia o odmietnutí alebo zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nezakladá procesné právo účastníka, voči ktorému smeroval návrh na nariadenie predbežného opatrenia, na doručenie odvolania navrhovateľa predbežného opatrenia proti uzneseniu o jeho odmietnutí alebo zamietnutí.

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 23. marca 2012 č. k. 16 C 47/2012-77 zamietol návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia a v rozpore s dikciou zákona zamietajúce uznesenie doručil žalovanému. Po tom ako podala žalobkyňa odvolanie však už toto nedoručoval na vedomie žalovanému, nakoľko mu tento postup vyplýval zo zákona. Uznesenie odvolacieho súdu o nariadení predbežného opatrenia žalovanému správne doručené bolo.

Vzhľadom na postup súdu súladný s ustanovením § 75 ods. 8 O. s. p. (v zmysle § 102 ods. 1 posledná veta primerane použiteľným aj v prípade návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podaného zároveň s návrhom vo veci samej) bola dovolacia námietka žalovaného o odňatí možnosti konať pred súdom nedoručením odvolania neopodstatnená.

Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj jeho námietku o odňatí možnosti konať pred súdom neprejednaním veci verejne, t. j. rozhodnutím o odvolaní bez nariadenia pojednávania.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že prejednal odvolanie žalobkyne postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p., t.j. bez nariadenia pojednávania. V zmysle ustanovenia § 214 ods. 1 a 2 O. s. p. ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem, môže

odvolací súd o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Keďže v danej veci nešlo o žiaden z uvedených prípadov, vrátane dôležitého verejného záujmu, ktorý je dôvodom nariadenia pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania mohla byť významná i pre iné subjekty, možno uzavrieť, že odvolací súd bol oprávnený rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Týmto svojím postupom preto neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 až 3 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravu dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolateľom namietané vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci, sú síce dovolacími dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., ktoré však možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, no samotné tieto dôvody prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobkyni v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.